

Voorwoord

Beste leden,

Voor u ligt het concept partijprogramma van Rosmalens Belang voor de periode 2015-2018.

Bij het opstellen hebben we de volgende uitgangspunten in acht genomen:

- Het nieuwe programma dient aan te sluiten bij het programma 2010-2014. Consistentie in beleid.
- Het programma dient aan te sluiten bij succesvolle initiatieven die we in coalitieverband hebben genomen, danwel hebben ondersteund.
- Het programma dient makkelijk leesbaar te zijn (toegankelijk) en duidelijke doelstellingen te bevatten. Inwoners dienen zich erin te kunnen herkennen.
- Doelstellingen/speerpunten die worden geformuleerd dienen reëel en haalbaar te zijn, vanuit financieel oogpunt en in de tijd: komende regeerperiode.
- Het programma moet voldoende aanknopingspunten en ruimte bieden als basisstuk voor de coalitieonderhandelingen.

Het programma zal na goedkeuring door de leden een mooi jasje krijgen en op de website worden geplaatst. In de communicatie naar de inwoners van onze gemeente zullen vooral de prioriteiten worden benoemd zoals die bij elk van de thema's vermeld staan.

Inleiding

Rosmalens Belang is een onafhankelijke lokale politieke groepering die zonder last en ruggespraak met landelijke politieke partijen kan opereren en direct kan inspelen op de lokale behoefte en de lokale situatie. Dus los van landelijke politieke ideologieën en partijbelangen.

Identiteit

Mensen wonen graag in een prettige omgeving waarin ze zich thuis voelen. Veilig, geborgen, en voorzien van alle nodige faciliteiten. Dat is de basis waarvan wij werken. Dat is de basis voor een samenleving die oog en een luisterend oor heeft voor elkaar. De basis voor sociale samenhang! Rosmalens Belang vindt zijn oorsprong in Rosmalen en weet dus als geen ander wat het betekent om als samenleving een eigen identiteit, eigen sfeer, eigen faciliteiten, eigen cultuur en cultuuruitingen, eigen verworvenheden en eigen verantwoordelijkheden te willen behouden en verder uit te bouwen. Zonder de belangen van het grotere geheel van onze totale gemeente uit het oog te verliezen. Daarom pleiten wij voor adequate voorzieningen op buurt-, wijk- en dorpenniveau. Vanuit het vertrekpunt: “decentraal tenzij....”, zal het onderscheid wijkbelang versus overstijgend (gemeentelijk) belang telkens zorgvuldig worden gewogen.

Onze kernwaarden: **bereikbaarheid, toegankelijkheid en nabijheid van voorzieningen** - zowel fysiek als sociaal- staan centraal. Daarbij mag efficiëntie niet het uitgangspunt zijn, maar juist ook maatwerk en dienstbaarheid naar onze inwoners. Dorpen en wijken zoals bijvoorbeeld Rosmalen, Hintham, Maliskamp, Kruisstraat, De Groote Wielen, Engelen, Bokhoven, Empel, Nuland en Vinkel hebben ieder hun eigen karakter. Maatwerk op alle beleidsterreinen voor elke woonkern is daarom noodzakelijk. Het wijkgericht werken staat dan ook hoog op onze agenda.

De naam ‘Rosmalens Belang’ staat synoniem voor de belangen van álle woonkernen en dorpen in onze gemeente!

Doelstelling

Het is onze politieke doelstelling om binnen het gemeentebestuur van ’s-Hertogenbosch zoveel mogelijk invloed te verwerven om de belangen van de inwoners van álle wijken in ’s-Hertogenbosch en dorpen en wijken zoals Rosmalen, Hintham, De Groote Wielen, Maliskamp, Kruisstraat, Empel, Nuland, Vinkel, Engelen en Bokhoven in alle facetten te behartigen én te verbeteren.

Visie

Onze visie voor de komende collegeperiode is gebaseerd op de lange termijnvisie voor de stad, en dan met name gericht op het uitgangspunt: “een sterke stad is een sociale stad”. Onderstaande visie is gebaseerd op-, en getoetst aan actualiteit, urgentie en financiële haalbaarheid.

Primair staat in de komende periode een succesvolle uitrol van de transities Jeugdzorg en AWBZ op het programma en de implementatie van de Participatiewet.

Het succes van de transities is wat ons betreft vooral afhankelijk van de sociale samenhang in de buurt, de wijk of het dorp. Die “sociale cohesie” vormt de basis van een samenleving. Die cohesie moet dan ook worden opgebouwd, versterkt of behouden blijven.

Daarom willen we in de komende periode tevens prioriteit toekennen aan versterking van álle elementen die bijdragen tot een goede sociale samenhang op buurt-, wijk, en dorpenniveau. Elementen zoals leefbaarheid van de wijk, het verenigingsleven, de rol en ondersteuning van vrijwilligers, lokale voorzieningen voor jong en oud, een effectief veiligheidsbeleid, adequate woonvoorzieningen etc. Elementen bovendien die in belangrijke mate positief bijdragen aan de leefbaarheid in de woonomgeving.

Aan het uitgangspunt “een sterke stad is een sociale stad” houden we dan ook onverkort vast. Dat hoort bij onze identiteit. We gaan uit van de zelfredzaamheid van de mensen, maar zorgen tegelijkertijd voor een degelijk sociaal vangnet mocht dat onverhoopt tijdelijk niet mogelijk zijn.

We zullen ook impulsen geven aan innovatieve projecten, scholing en de lokale economie om werkgelegenheid veilig te stellen, en instroom naar werk van met name jongeren te bevorderen.

Tenslotte willen we de woonlastenstijging voor de komende periode minimaliseren. Daarvoor worden verder in dit stuk de uitgangspunten benoemd.

Reikte de gemeentelijke financiële mogelijkheden in 2010 nog tot in de wolken, door de landelijke bezuinigingsmaatregelen in de afgelopen jaren is dat drastisch veranderd. Bovendien waren we toen nog onbekend met de veranderingen in de zorg, die de komende periode als een rode draad door het gemeentelijk beleid zullen gaan lopen.

We zijn een financieel gezonde gemeente, en willen dat ook blijven. Maar de rek is eruit.

Daar komt bij dat de landelijke overheid slechts in beperkte mate middelen beschikbaar stelt voor de komende veranderingen in de zorg, terwijl wij daar maatwerkoplossingen op wijkniveau voorstaan. En dus zullen we wellicht bij moeten passen. Dit alles betekent dat we ingrijpende keuzes zullen moeten maken om onze doelstellingen in de komende periode te bereiken. Herprioritering van grootschalige projecten is een mogelijkheid. Maar ook andere sectoren zullen wellicht hun steentje bij moeten dragen om een evenwichtige, sociaal maatschappelijk gedragen samenleving te waarborgen.

Resultaten

Met een constructieve, praktische en realistische inbreng in de coalitie heeft Rosmalens Belang de afgelopen jaren bijgedragen aan- of het initiatief genomen tot veel positieve ontwikkelingen, zoals ondermeer:

- het realiseren van een nieuw dorpscentrum in Rosmalen. Rosmalen verdient een leefbaar centrum waar het prettig is om te verblijven en te wonen. Het plan zit nu in de uitvoeringsfase;
- géén invoering betaald parkeren in Rosmalen;
- minimalisering van de stijging van woonlasten;
- de ontwikkeling van het Kanaalpark als een groene long naast de A2 met uitstekende wandel-, fiets- en verblijfsmogelijkheden;
- extra ontsluiting voor het gemotoriseerd- en fietsverkeer van oost naar west via de Tivoliweg;
- veilige fietsverbindingen tussen de wijken, naar de scholen;
- het initiatief om in Maliskamp weer een buurtwinkel te realiseren;
- herontwikkeling van winkelcentrum Molenhoek;
- goede sociale voorzieningen en een rechtvaardig minimabeleid met activering als doel;
- ontwikkeling van een Ondernemersfonds voor ondernemers in Rosmalen Centrum en Den Bosch Centrum;
- aanleg van glasvezel in de gehele gemeente. Onmisbaar voor verdere economische ontplooiing, komende ICT toepassingen in de Zorg, en bevordering diversiteit in aanbod aan onze inwoners;
- uitbreiding fietsenstalling Station Rosmalen;
- handhaving van Milieustation Kruisstraat;
- veiligheidsinterventies daar waar nodig;
- aanpak vervoer gevaarlijke stoffen via het spoor en trillingshinder;
- herbestemming voormalige Annenborchterrein voor ouderen;

1. Financiën

Rosmalens Belang ziet voor onze gemeente een blijvende rol weggelegd om gericht te investeren op basis van de geformuleerde beleidsprioriteiten. Investeringsdragen bij aan diensten en faciliteiten voor onze burgers en dragen bij aan een goede uitstraling van de stad en omliggende stadsdelen en dorpen. Uiteraard is het mede de taak van onze gemeente om de economie in de stad aan te jagen. Dit kan op verschillende manieren. Het karakter van deze investeringen gaat echter nadrukkelijk verschillen met de investering die in het verleden zijn gemaakt. Waar in voorgaande jaren het accent lag op de realisatie van grootschalige infrastructurele projecten, voorziet Rosmalens Belang in toenemende mate een verschuiving naar het zorgdomein.

Lopende infrastructurele projecten en voorzieningen worden waar nodig natuurlijk afgerond en geoptimaliseerd, maar worden niet verder uitgebouwd.

De aankomende bestuursperiode brengt grote veranderingen in de manier waarop zorg is georganiseerd. Ondanks zeer grondige voorbereidingen blijft er enige onzekerheid over de financiële uitwerkingen van deze veranderingen. Rosmalens Belang stelt de kwaliteit van zorg voorop en wil aanspraak doen op bestaande reserves, mocht de juiste kwaliteit van zorg niet gefinancierd kunnen worden uit de direct toegewezen middelen.

Onze gemeente is een financieel gezonde gemeente. En dat willen we zo houden. Rosmalens Belang zal niet terugdeinzen om de bestaande buffers en reserves in te zetten als daar een gefundeerd plan onder ligt. Investeringsdragen, in welk domein dan ook, zijn verantwoorde investeringen doordat zij businesscase gedreven zijn en voorzien zijn van een gedegen risicoanalyse.

Nieuw beleid zal moeten worden gefinancierd uit mogelijke herprioritering van bestaande projecten uit het Structuurfonds, het beginsel "Nieuw voor Oud" (bestaande financiering inleveren voor nieuw beleid) en pas in laatste instantie via ombuigingen. Daarnaast moeten we de durf hebben om achterhaalde gemeentelijke programma's te beëindigen. Voorts zal scherp worden toegezien op de effectiviteit van de dienstverlening van de gemeentelijke organisatie.

Rosmalens Belang wil vanuit haar financieel beleid zo veel mogelijk voorkomen dat het netto besteedbaar inkomen van haar burgers nog verder onder druk komt te staan. Wij streven er dan ook naar om onze gemeentelijke lasten enkel aan te passen aan de hand van de inflatie. Alle heffingen blijven hierin enkel kostendekkend. Er wordt de burger dus geen surplus doorberekend.

Te allen tijde blijft het gemeentelijk huishoudboekje op orde. Iedere begroting zal dus ook sluitend moeten zijn. Doordat onze gemeente diepere aanspraak doet op de reserves om de lokale economie aan te jagen, is het beleid van Rosmalens Belang om in tijden van betere economische omstandigheden de reserves ook weer aan te vullen.

Een ander onderdeel van een gezond financieel beleid is dat structurele projecten of voorzieningen worden gefinancierd vanuit de structurele middelen. Andersom worden kleinschaligere projecten bij voorkeur gefinancierd uit vlottende passiva.

Rosmalens Belang ziet voor zichzelf een belangrijke rol weggelegd als toezichthouder op het financiële beleid van onze gemeente. Rechtmatigheid gaat hierbij hand in hand met doelmatigheid.

Prioriteiten:

- Handhaving van een gezonde financiële huishouding van onze gemeente door een evenwichtig financieel beleid.
- Focus ten aanzien van investeringen op alle elementen die bijdragen tot een succesvolle uitrol van de transitie en daarmee samenhangende investeringen ter verbetering van de sociale cohesie
- Nieuw beleid financieren uit mogelijke herprioritering van bestaande en gedekte projecten in het Structuurfonds, “Nieuw voor Oud”, en pas in de laatste plaats via ombuigingen. Bestaande programma’s, en de financiële bijdrage beëindigen als deze te weinig of geen toegevoegde waarde meer hebben
- Beperking van de stijging van woonlasten tot inflatiecorrectie, waarbij voor de vaststelling van de WOZ het huidige uitgangsprincipe wordt gecontinueerd: jaarlijkse toepassing van de inflatiecorrectie. Deze inflatiecorrectie blijft achterwege als de gemiddelde waardedaling van de woningen hoger is als het inflatiepercentage.

2. Zorg

In de komende jaren zal het zorgstelsel in Nederland ingrijpend veranderen. Per 1 januari aanstaande worden we als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, de transitie van AWBZ naar WMO en de invoering van de Participatiewet.

Dit impliceert de aansturing van- en afstemming met een zeer uitgebreid netwerk van organisaties en instellingen die de zorg feitelijk verlenen of daarover indicaties geven of beslissen. Dit betreft o.a. het Jeroen Bosch Ziekenhuis, medisch specialisten, huisartsen, zorgverzekeraars, GGD, GGZ, gezondheidscentra, wijkcentra en wijkteams (wijkverpleegkundigen) maatschappelijke opvangcentra, verpleeg- en zorginstellingen en talrijke zorgverleners, vrijwilligers en mantelzorgers.

Rosmalens Belang stelt voorop dat iedere inwoner van onze gemeente toegang moet hebben tot de gewenste en noodzakelijke zorg, wanneer daar behoefte aan is. Zorg is voor iedereen! Het veranderende zorgstelsel mag nooit een reden zijn voor onduidelijkheid, of erger, het niet-beschikbaar zijn van zorg voor onze inwoners. Daarnaast is er een actieve rol voor onze gemeente weggelegd als initiator van programma's die specifiek gericht zijn op zorgpreventie.

Volgens Rosmalens Belang dient onze gemeente een sterk faciliterende en controlerende rol op zorgverlening in te nemen. Dit is enkel goed uitvoerbaar door aanspraak te doen op de feitelijke zorgexpertise en praktijkervaringen van de uitvoerende zorgorganisaties.

Dit doet zij door als overheid een stap terug te doen, en leert te vertrouwen op organisaties die eigenlijk al jarenlang enorme bijdragen leveren in de zorgverlening in de wijken en buurten. Wanneer een instelling aantoonbaar dat zij toegevoegde waarde levert aan het netwerk voor wijkgerichte zorgverlening, en voldoet aan de kwalitatieve maatstaven die onze gemeente stelt, moet dit worden beloond met vertrouwen en zonodig financiële ondersteuning.

Onze gemeente dient aansluitend blijvend te controleren of het zorgnetwerk een voldoende kwalitatieve prestatie levert. Indien dit niet zo is, dan wordt ingegrepen. Indien blijkt dat in bepaalde buurten van de stad onvoldoende netwerk bestaat om het gewenste zorgniveau te realiseren moet onze gemeente ingrijpen met tijdelijke of permanente oplossingen.

Rosmalens Belang is trots op het al bestaande krachtige netwerk dat actief is in Rosmalen. Organisaties als Cello, HEVO en het Zorgzaam Netwerk Rosmalen maken samen met talrijke mantelzorgers en vrijwilligersnetwerken en organisatie zoals de Seniorenraad al jarenlang het verschil voor hulpbehoevende inwoners. Zij hebben het allerbeste gevoel bij de exacte (lokale) behoeften van burgers en hebben dus het ook het beste inzicht in de vormgeving van de zorgoplossing. Vanuit haar intensieve en constructieve overleggen en contacten heeft Rosmalens Belang het vertrouwen dat zorgverantwoordelijkheid hier in goede handen is.

Wij zien deze structuur dan ook als een voorbeeld voor andere buurten en wijken in onze gemeente. Helaas zijn dit soort netwerken niet direct kopieerbaar naar andere stadsdelen in onze gemeente. Het biedt daarentegen wel degelijk de bevestiging dat een wijk- en buurtgerichte zorgverlening goed kan functioneren. Onze gemeente zal dan ook in moeten zetten op opbouw van een vergelijkbare structuur in buurten waar een zelfstandig functionerend zorgnetwerk nog onvoldoende aan de orde is.

Wij realiseren ons dat onze gemeente geen directe invloed meer heeft op een fijnmazige beschikbaarheid van huisartsen, gezondheidscentra, mantelzorgers en vrijwilligers. Omdat deze groepen van gouden waarde zijn in de samenleving, dient onze gemeente ook hier een vergelijkbare faciliterende rol op te nemen. Daar waar nodig zal onze gemeente een belangrijke mate van flexibiliteit moeten hebben om lokale initiatieven en behoeften te faciliteren en te ondersteunen.

Onze gemeente beschikt over een actief netwerk van betrokken bestuurs- en wijkraden, waar straks ook de Dorpsraden in Nuland en Vinkel bij betrokken zullen worden. Hierin kunnen bewoners zich mede uitspreken over de sterke en zwakke punten van zorgverlening in hun buurt. Rosmalens Belang ziet voor hen een waardevolle rol weggelegd door middel van consulterende rol van deze raden richting onze gemeente.

Prioriteiten:

- Maatwerk op buurt-, wijk- en dorpenniveau, optimaal gebruik makend van de lokaal reeds aanwezige kennis en ervaring;
- Controle op kwaliteit en effectiviteit op patiënniveau;
- Ondersteuning in alle facetten van lokale organisaties, vrijwilligers en mantelzorgers die bij uitvoering betrokken zijn;
- Initiëren van noodzakelijke samenwerkingsverbanden die op lokaal niveau vereist, maar nog niet aanwezig zijn;
- Initiëren van preventie programma's ter voorkoming van gezondheidsproblemen
- Uitbreiding mogelijkheden voor dagbesteding zoals bijvoorbeeld door Cello vormgegeven in de Buurtmarkt in Maliskamp
- Één portefeuillehouder voor Zorg- en Seniorenbeleid;
- Specialistische hulp voor jongeren die dat nodig hebben vanuit het beginsel: één gezin, één plan, één regisseur;
- Toezien op een goede samenwerking, communicatie en aansluiting van taken tussen professionals en vrijwilligers

3. Veiligheid

Rosmalens Belang hecht aan een lokale samenleving waarin mensen zich veilig voelen. Verhoging van het veiligheidsgevoel door terugdringen van criminaliteit en overlast zijn voor ons dan ook bijzonder belangrijk. Dat veiligheidsgevoel draagt bij aan een betere leefbaarheid, waardoor men zich eerder betrokken zal voelen bij de leefomgeving en men eerder bereid zal zijn een bijdrage leveren aan die leefbaarheid en (sociale) veiligheid. Met andere woorden, als mensen zich veilig voelen in hun leefomgeving verhoogt dat de sociale cohesie.

Buurtbeheerprojecten in het kader van preventie en sociale veiligheid dienen te worden gestimuleerd. Een wijkgerichte aanpak staat daarbij voorop. Voorbeeld hiervan is het Buurt Informatie Netwerk (BIN) dat verder geoptimaliseerd dient te worden.

Verbetering van de fysieke veiligheid vormt dus een van de pijlers van ons beleid. Wij willen dat onze gemeente door een integrale en duurzame aanpak de criminaliteit en overlast in alle facetten terugdringt. Ook jongeren hebben recht op het gebruik van de openbare ruimte. Maar tegen misbruik hiervan dient hard te worden opgetreden. Inzet van straatjeugdwerkers is van cruciaal belang in de aanpak van overlast van hangjongeren. Zowel in preventieve als repressieve zin. Meer cameratoezicht om openbare gebieden veiliger te maken is voor ons acceptabel. Daarnaast moet ook de verkeersveiligheid worden verhoogd door voorzieningen te treffen op plaatsen waar die veiligheid onder druk staat, maar ook door verscherpte handhaving van regels, bv. in 30km zones.

In preventieve zin dient er extra aandacht te worden gegeven aan het alcohol en drugsgebruik onder jongeren.

Prioriteiten:

- Bestrijding criminaliteit en overlast, en verhoging van het veiligheidsgevoel in de directe leefomgeving in zijn algemeenheid, en bij kwetsbare inwoners in het bijzonder;
- Inzet van straatjeugdwerkers;
- Mogelijke inzet cameratoezicht;
- Verkeersveiligheid verbeteren in samenhang met handhaving;
- Uitbouw Buurt Informatie Netwerk;
- Preventief beleid formuleren met betrekking tot alcohol- en drugsgebruik onder jongeren;
- Voorkoming recidive door gerichte (na-)zorg tijdens en direct na detentie

4. Cultuur, Sport en Recreatie

Cultuur, sport en recreatie vormen de basis voor een fysiek en geestelijk gezond leven. Daarnaast beschouwt Rosmalens Belang de verenigingen, vrijwilligers en deelnemende leden tezamen als hét bindmiddel, de sociale cohesie, van onze Bossche samenleving.

Wij vinden daarom dat ook verschillende smaken van verenigingen, evenementen en activiteiten bij voorkeur in de wijk, dorp of stadsdeel, dichtbij de burger moet worden vormgegeven.

Ten aanzien van culturele zaken zien wij graag de focus op het faciliteren van amateurkunst in de breedte. Dit betekent dat wij verder kijken dan enkel de vormgeving van musea en activiteiten in het centrum van de stad. Wij ondersteunen de organisatie van grootschalige culturele activiteiten in de binnenstad, zolang deze niet ten koste gaan van kleinere festivals en lokale volkscultuur. Hiermee realiseert Rosmalens Belang continue aandacht voor behoud van de geschiedenis, karakter en cultuur van de wijken, stadsdelen en dorpen.

Wij zien graag dat de lokale wens en behoeften van burgers in hun wijk of stadsdeel centraal staan. Dit betekent ook dat Rosmalens Belang in beginsel geen voorstander is van grootschalige investeringen in een centrale bibliotheek. Conform het uitgangspunt van nabijheid, zien wij liever de inrichting van meerdere kleinere wijkbibliotheken, zeker daar waar de afstand tot de stad te ver of niet praktisch is. Voor de vorm te geven bibliotheken geldt uiteraard dat zij een gedegen exploitatie hebben en aansluiten bij de hedendaagse en ontwikkelende vraag en aanbod van multimediale informatievoorziening.

Uiteraard zien wij graag dat burgers eigen lokale initiatieven aandragen, en wij vinden dat zij aanspraak mogen doen op een gemeentelijke bijdrage. Onze gemeente zal vanuit haar transparante toetsingsbeleid controleren of er een gedegen en gedragen plan onder ligt, en of blijkt dat er verhoudingsgewijs ook genoeg financieel draagvlak wordt gecreëerd door derden.

Ook voor sport en recreatie geldt ons uitgangspunt van nabijheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid. Sportvoorzieningen zijn dan ook wijdverspreid in de wijken, stadsdelen en dorpen. Ze blijven in de breedte ondersteund door onze gemeente, bij voorkeur via multifunctioneel inzetbare faciliteiten. Hoewel sportclubs van grote waarde zijn voor de sociale samenhang in de wijk, verwachten wij een grote mate van zelfredzaamheid. Onze gemeente levert enkel gepaste ondersteuning daar waar de capaciteit van een club tekort schiet. Indien verenigingen of sportclubs een aantoonbaar bredere bijdrage leveren op het maatschappelijke terrein in brede zin (bijv. kinderopvang - aansluiten op specifieke behoeften), kan onze gemeente een extra faciliterende of subsidiërende rol opnemen. Hiermee realiseren wij een nog nadrukkelijker maatschappelijke rol van sportclubs in onze wijken.

Naast de algemene waardering voor clubs en verenigingen vraagt Rosmalens Belang specifiek aandacht voor de renovatie van Kwekelstijn, de ontwikkeling van het Kanaalpark en het natuurpark De Hooge Heide

Prioriteiten:

- Meer nadruk op ondersteuning van verenigingen op buurt, wijk en dorpenniveau, zowel faciliterend als via subsidiëring, óók in kader van de rol die zij kunnen spelen bij de uitrol van de transities
- Actieve ondersteuning van lokale activiteiten die gericht zijn op behoud van eigenheden en verworvenheden van buurten, wijken en dorpen.
- Adequate huisvesting van verenigingen in alle sectoren op buurt-, wijk- en dorpenniveau
- Volwaardige bibliotheekvoorzieningen op dorpenniveau, waarbij de bestaande toezegging aan Hintham gerealiseerd dient te worden
- Realisatie van goed toegankelijke ontmoetingscentra in alle buurten, wijken en dorpen
- Renovatie van Kwekelstijn als zwemvoorziening voor wijken en dorpen in onze gemeente aan de oostzijde van de A2
- Bijzondere aandacht voor accommodaties voor binnen- en buitensport in Nuland en Vinkel
- Verdere invulling van landschapsvoorzieningen in Sparrenburg, het Kanaalpark, De Hooge Heide Nuland en Vinkel
- Ondersteuning van het initiatief tot herintroductie van een molen in Vinkel;
- Verdere uitbouw van kunstgrasvoorzieningen voor verenigingen die daar behoefte aan hebben, maar er nog niet voor in aanmerking kwamen
- Ondersteuning van initiatieven ter bestrijding van overgewicht bij met name jongeren

5. Economie en Werkgelegenheid

Ondanks alle economische omgevingsfactoren doet onze gemeente den Bosch het economische relatief goed. Vanuit breder stedelijk en regionaal perspectief moet onze gemeente waken dat zij haar prestaties op niveau houdt. Hiermee beperkt zij het verlies in werkgelegenheid, en sterker, moet ze zorgen voor groei in het banenaanbod. Dit kan zij volgens Rosmalens Belang onder andere door verder te bouwen op gemaakte keuzes richting de AgroFood en ICT sectoren.

De capaciteit van bestaande industrieterreinen, inclusief Heesch-West eerst gevuld, voordat wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van nieuwe terreinen. Dit gebeurt vanzelfsprekend in goede samenwerking met de grote 5 Brabantse, maar ook met lokaal omliggende regiogemeenten.

In de afgelopen bestuursperiode heeft Rosmalens Belang groen licht verworven voor de realisatie van het Centrumplan in Rosmalen. In de aankomende jaren zal het centrum van Rosmalen dan ook zich verder moeten gaan ontwikkelen in een breed en aantrekkelijk winkelaanbod en voorzieningen. Dit zal op haar beurt een sterke impuls geven aan de werkgelegenheid binnen winkels en toeleveranciers en daaruit voortvloeiend, zal de uitstraling en het voorzieningenniveau van Rosmalen en omstreken voor haar eigen inwoners én de regio een mooie impuls krijgen. In het verlengde van de commerciële activiteiten wordt er ook ruimte gecreëerd voor non-profit instanties, buurtcentra en verenigingen. Hiermee willen wij een halt toeroepen aan de oprukkende leegstand in winkelcentra. Tegelijkertijd moet worden geïnvesteerd in de winkelvoorzieningen en andere leefbaarheidaspecten zoals in de kernen Engelen, Bokhoven, Empel, Nuland en Vinkel, maar ook in wijken zoals Noord, Oost, Maaspoort en Zuid.

Rosmalens Belang ziet onze gemeente graag als een aanjager van de lokale economie. Als een gemeente die een pro-actieve rol speelt in het aantrekken van zowel kleine- middel- als grote bedrijven. Daartoe moet in de uitvoering een gedifferentieerd programma worden ontwikkeld dat nog meer invulling geeft aan een gebalanceerde vestiging van nieuwe ondernemingen. Hierbij wordt samengewerkt met bestaande ondernemersinitiatieven. In deze context is Rosmalens Belang in principe bereid om ook een financiële bijdrage te leveren. Overigens, bijdragen hoeven uiteraard niet altijd financieel van aard te zijn. Onze gemeente is namelijk als geen ander in staat om partijen te verbinden of een platform te bieden voor kennisontwikkeling met bijvoorbeeld de lokale en regionale onderwijspartijen.

Daarnaast kan zij partijen voorzien in alle noodzakelijke randvoorwaarden rondom mobiliteit (ontsluiting via verschillende vervoersmogelijkheden), gemeente brede ICT-faciliteiten bijvoorbeeld (lokaal) WIFI of een glasvezelnetwerk. Daarbij mag zij best een flexibiliteit en 'klantgerichtheid' betrachten vanuit haar eigen functioneren. Dit betekent dat er gepaste ruimte mag zijn ten opzichte van wijzigingen in bestemmingsplannen en onze gemeente als apparaat vlot en doortastend te werk gaat. Daar waar mogelijk, en verantwoord, differentieert onze gemeente op grondprijzen om vestiging van bedrijven te faciliteren.

Een bijzondere invulling van het economisch aanjagen van de stad gebeurt door toerisme. Rosmalens Belang heeft alle vertrouwen dat onze gemeente met haar historische binnenstad en rijk gevarieerde omliggende gebieden alles in huis heeft om gasten uit binnen- en buitenland een prettig verblijf te geven.

Hierbij wordt gestreefd om, in samenwerking met ondernemers, dagjesmensen te verleiden om meerdere dagen in onze stad te verblijven. Hiertoe moet er aandacht zijn voor voldoende culturele trekpleisters, kwalitatief hotelaanbod, een aantrekkelijke binnenstad, en aantrekkelijke buitengebieden voor verblijf, sport en ontspanning. Rosmalens Belang ziet vooral een kans voor professionele uitrol van een recreatief gebied aan de oostzijde van de A2.

Wij zijn ervan overtuigd dat de beschikbaarheid van werk een afgeleide is van een gezond draaiende economie. Burgers hebben recht op werk, maar hebben ook wel degelijk een morele plicht om te participeren in onze lokale maatschappij. Wij vragen onze inwoners om daar hun steentje aan bij te dragen. Nu meer dan ooit. In geval van werkloosheid kan dat betekenen om een onbetaalde rol in te vullen, bijvoorbeeld in het verenigingsleven of vrijwilligersnetwerk. Hierbij geldt wel dat Rosmalens Belang zal waken dat dit geen verdringing op de arbeidsmarkt veroorzaakt.

Prioriteiten:

- Continueren van uitgangspunten van het huidige economische beleid, en, eventueel op basis van alternatieve financieringsmogelijkheden, verder investeren in innovatieve projecten in bestaande of nieuw op te zetten samenwerkingsverbanden teneinde de bestaande werkgelegenheid te behouden en instroom van nieuwe werkgelegenheid te optimaliseren;
- Initiatieven nemen voor het behoud van- of vestiging van winkelvoorzieningen in wijken en dorpen, tezamen met een aantrekkelijke inrichting van dit gebied in samenspraak met bewoners en ondernemers in wijken en dorpen;
- Faciliteren van (jonge) ondernemers teneinde instroom van nieuwe ondernemingen te bevorderen;
- Bezien of werkzaamheden die thans nog worden uitbesteed door werkloze inwoners kunnen worden ingevuld
- Speciale projecten opzetten om 55-plussers aan de slag te krijgen
- Realisatie van een toeristisch-recreatieve visie op de buitengebieden van onze gemeente, inclusief die van Nuland en Vinkel;

6. Senioren

Het aantal senioren in onze gemeente zal de komende jaren verder toenemen. Daarnaast treden er ook grote veranderingen op in het zorgstelsel. Wij geloven dat senioren het gelukkigste zijn in hun vertrouwde buurt en dat zij zo lang mogelijk een actieve rol willen blijven spelen in de maatschappij. Dit vraagt echter om specifieke eisen aan de leefomgeving. Rosmalens Belang ziet graag dat onze gemeente actief samenwerkt met vrijwilligersorganisaties die hun fundamenteën hebben in de wijk, zoals bijvoorbeeld HEVO in Rosmalen.

In deze samenwerking wordt gekeken naar een wijkgerichte aanpak om zorgvoorzieningen en zorgnetwerken goed vorm te geven, dat de openbare ruimte en het openbaar vervoer goed is aangepast, en dat lokale faciliteiten zijn afgestemd op de specifieke behoeften.

In het nieuwe zorgstelsel blijven senioren langer wonen in hun eigen huis. Rosmalens Belang gelooft in deze aanpak, maar ziet ook dat verwaarlozing en eenzaamheid op de loer liggen. Wij zien dan ook graag een goed aanbod van zorg- en leeftijdsbestendige woningen. Wij hechten aan particuliere of vrijwilligersinitiatieven die de ouderen en kwetsbare inwoners ondersteunen en betrokken houden in de maatschappij. Wij geloven bijvoorbeeld in het faciliteren van goed toegankelijke Ouderensteunpunten waar men in een huiselijke sfeer kan samen zijn, maaltijden worden gegeten en mogelijk andere diensten of voorzieningen beschikbaar zijn zoals bijvoorbeeld een pinautomaat, fysiotherapeut of pedicuresalon.

Voor ouderen die gebruik moeten maken van Bijzondere Bijstand zorgt onze gemeente niet alleen voor adequate ondersteuning, maar ook een optimaal gebruik daarvan

Prioriteiten:

- Één portefeuillehouder voor Zorg- en Seniorenbeleid
- Het helpen van ouderen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, onder andere door woningaanpassingen en zorg aan huis indien nodig
- Adequate huisvestingsmogelijkheden voor ouderen in hun directe woonomgeving. Wij streven daarbij naar een regeling waarbij ouderen voorrang krijgen bij woonvoorzieningen in de eigen wijk
- Stimuleren van diverse vormen van Domotica ter ondersteuning van de senioren en hun eventuele verzorgers
- Ontmoetingscentra en voorzieningen voor ouderen op buurt- wijk- en dorpenniveau
- Financiële ondersteuning van ouderen die daarvoor in aanmerking komen via de Bijzondere Bijstand en optimalisatie van die regeling voor deze groep
- Wonen, welzijn, zorg en dienstverlening kort in de buurt!

7. Onderwijs en Vorming

Vertrekkende vanuit het gedachtegoed dat de burger centraal staat, wil Rosmalens Belang de faciliteiten voor onderwijs en vorming zoveel mogelijk 'in de wijk' opzetten. Dit betekent dat onze gemeente een breed, lokaal aanbod van primair en middelbaar onderwijs dient te bieden. Van hieruit kan de stap naar een hoger niveau van onderwijs worden gemaakt. Wij geloven erin dat onderwijs liefst kleinschalig, maar zeker van hoog kwalitatief niveau dient te zijn. Onze gemeente blijft toezien op naleving van de leerplicht en preventie van vroegtijdig schoolverlaten. Onderwijs moet namelijk talenten ontwikkelen en is beschikbaar voor jong en oud, voor mensen met of zonder beperking. Dit vraagt om een fijnmazig netwerk van basisonderwijs, een goed bereikbaar middelbaar onderwijs en voldoende faciliteiten voor opleidingen of bijscholingen voor ouderen.

De onderwijsinstellingen zullen meer dan ooit een rol gaan spelen als maatschappelijk partners, dit tezamen met (jeugd-)zorginstellingen, verenigingsleven en sportclubs. Onze gemeente houdt een regisserende rol en denkt hierin mee met haar netwerk en flexibele oplossingen voor huisvesting en accommodaties. Wij vragen aan de besturen van al deze instellingen om vooral samen te werken om tot creatieve oplossingen te komen. Gezien de grote aankomende veranderingen in de zorgsector verwachten wij dat er verregaande kansen zullen ontstaan voor samenwerking tussen alle partners in het maatschappelijke veld. Onze gemeente vertrouwt op de inzichten van de professional en waardeert en ondersteunt goed doordachte innovaties op dit terrein.

Daar waar het beroeps- en hoger onderwijs betreft, ziet Rosmalens Belang graag dat onze gemeente aanstuurt op verdere aansluiting van de behoeften en karakter van het lokale bedrijfsleven en het bestaande onderwijs. Op deze manier creëren we synergie met onze keuze voor economische ontwikkeling en investeringen in de AgroFood sector, profileren we ons, en 'binden' we studenten aan de stad doordat er werkgelegenheid vanuit de arbeidsmarkt is. Daarnaast bevordert dit het innovatieve vermogen en concurrentiepositie van het Bossche bedrijfsleven. Het inrichten van dit 'vraaggericht' onderwijs vraagt om een actievere rol van onze gemeente als drijvende kracht en verbindende partij tussen onderwijsinstellingen en bedrijfsleven.

Wij vragen dus aan onderwijsinstellingen om via specialistische opleidingen in bijvoorbeeld landbouw, techniek of ICT gaten te dichten tussen vraag van het bedrijfsleven en bestaand aanbod. Dit betekent uiteraard niet dat dit ten koste mag gaan van een bestaand, breder aanbod waar in algemene zin voldoende behoefte voor is vanuit studenten.

Prioriteiten:

- Handhaven van adequate basisschoolfaciliteiten in álle wijken en dorpen
- Betrekken van onderwijsinstellingen bij alle relevante beleidsvoornemens
- Verder uitbouwen van doelgerichte onderwijsmogelijkheden op lokale behoefte en economische speerpunten
- Continuatie van het actieplan stageplekken

8. Ruimtelijke ordening en Huisvesting

Vanuit het perspectief op ruimtelijke ordening houdt Rosmalens Belang sterk vast aan de ingezette lijn. Hierbij blijven we inspelen op de ontwikkelingen en invulling van ruimtelijke economische structuur, ruimte voor bedrijvenlocaties, wonen voor alle burgers, infrastructuur, water en recreatie. Rosmalens Belang ziet graag meer flexibiliteit in het ruimtelijk beleid van onze gemeente. Dit betekent dat we een flexibelere opstelling willen innemen rondom eventuele benodigde wijzigingen in structuur- en bestemmingsplannen. Goed en gestructureerd overleg met het bedrijfsleven is hierbij een must. Hierbij wordt gelijk gekeken naar eventuele herstructurering en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Rosmalens Belang vindt het belangrijk dat het vastgelegde beleid in bestemmingsplannen niet per definitie leidend is. Een flexibel ruimtelijk beleid komt de ontwikkeling van de gemeente ten goede. Nieuwe bestemmingsplannen moeten meer flexibel zijn en regelgeving dient te worden beperkt tot het hoogst noodzakelijke.

Ook in de komende bestuursperiode zullen nieuwe woningen worden gebouwd. Rosmalens Belang vindt dat de woningvoorraad en planning moet aansluiten op de behoefte en wensen van de inwoners. Een evenwichtige en levensloopbestendige wijkopbouw is daarbij van belang. We zien dan ook graag een gedifferentieerd aanbod van woningen voor bijvoorbeeld starters en senioren, in huur- en koopwoningen.

Rosmalens Belang steunt en stimuleert initiatieven en ideeën waarmee de woningmarkt in onze gemeente op weg wordt geholpen. Hierbij zien wij potentie in bijvoorbeeld alternatieve financieringsvormen, maar ook mogelijkheden tot energieneutraal wonen.

Specifiek in relatie tot de ontwikkeling in de zorg vinden wij dat er ruimte moet zijn om bijvoorbeeld zorgbehoevenden en mantelzorgers te faciliteren in hun wensen en behoeften. Dit betekent dat we met een positieve insteek kijken naar mogelijkheden tot bijvoorbeeld aanleunwoningen of andere (tijdelijke) woonvoorzieningen. Ook zijn wij bereid tot een flexibele herbestemming van leegstaande panden, waaronder ook bijvoorbeeld kerken, zeker als we hiermee maatschappelijke initiatieven of instanties tijdelijk of permanent kunnen helpen zonder dat dit tot onoverkomelijke financiële bezwaren vanuit onze gemeente hoeft te leiden.

Voor alle woonvormen geldt dat wij hechten aan een schone, veilige en prettige leefomgeving. Hierbij zien we ook graag voldoende mogelijkheden tot winkelaanbod, groen, recreatiemogelijkheden en scholen. Deze elementen zullen door Rosmalens Belang worden meegewogen in toetsing van bestaande omgevingen en realisatie van nieuwe woningen.

Prioriteiten:

- Flexibiliteit in nieuwe bestemmingsplannen realiseren en waar mogelijk een ruimhartig beleid voeren in bestaande bestemmingsplannen teneinde een aanbod te kunnen creëren dat actueel is en gebaseerd op behoeften zoals die op buurt-, wijk- of dorpenniveau bestaat
- Maatwerk leveren voor (nieuw-)bouw in alle facetten in de dorpen teneinde de leefbaarheid daar op niveau te brengen danwel te houden
- Bevorderen van duurzaam bouwen en aanpassen van woningen in alle facetten: energetisch, levensloopbestendig
- Invulling van de openbare ruimte zoals groen en speelvoorzieningen, meer nadruk te geven in de planning van nieuwbouw
- Bestaande toezeggingen in Nuland en Vinkel ten aanzien van woningbouw en differentiatie honoreren en nieuwe mogelijkheden in kader van leefbaarheid zo nodig initiëren zoals starterswoningen voor jongeren
- Dorpspleinen in Nuland en Vinkel herontwikkelen in samenspraak met alle betrokkenen;

9. Verkeer en Vervoer

Rondom het verkeers- en vervoerbeleid in onze gemeente, hanteert Rosmalens Belang de vuistregel dat de veiligheid van zowel bewoners als verkeersdeelnemers voorop dient te staan. De verkeersveiligheid draagt daarbij direct bij aan de leefbaarheid in de verschillende wijken van onze gemeente. De verkeersinfrastructuur is erop gericht om een vlotte ontsluiting te realiseren. We zoeken naar een optimale balans tussen nabijheid, toegankelijkheid en bereikbaarheid in de ontsluiting van het verkeer, zonder afbreuk te doen aan de veiligheid en leefbaarheid in de buurten en wijken.

Rosmalens Belang streeft in haar verkeers- en vervoersbeleid naar een optimale mix van faciliteiten voor voetgangers, fiets, auto en openbaar vervoer. Hierbij geldt blijvende speciale aandacht voor schoolroutes, verkeer rondom openbare gebouwen en faciliteiten.

Met name fietsers zijn kwetsbaar in het verkeer. Wij zien dan ook graag een verdere ontwikkeling van een net van veilige fietsverbindingen. Dit geldt zowel voor regulier als toeristisch fietsverkeer.

Naast de voorzieningen voor fietsers hebben wij aandacht voor de mogelijkheden op het gebied van openbaar vervoer. Daar waar de Provincie het aanbod van bussen zal versoberen, richten wij ons op het behoud, en zo nodig aanvullende ontwikkeling van mogelijkheden tot zeer lokaal openbaar vervoer, bijvoorbeeld door de inzet van een systeem van buurtbussen. Daarnaast hechten wij veel waarde aan adequate verbindingen tussen alle wijken van onze gemeente en voldoende en veilige parkeerfaciliteiten voor fietsen en auto's bij de schakelpunten met bus en trein.

Met het oog op de ontwikkeling in het zorgdomein willen wij ook een belangrijke stap doen richting onze kwetsbare/zorgbehoevende inwoners die van openbaar vervoer afhankelijk zijn, aan degenen die een rol spelen als mantelzorger en aan ouderen die voor hun mobiliteitsbehoefte volledig aangewezen zijn op het openbaar vervoer. Voor deze groepen ziet Rosmalens Belang graag een kosteloze OV-pas. Mantelzorgers kunnen hun maatschappelijke rol aldus goed te blijven vervullen, terwijl de participatie in onze maatschappij van ouderen, kwetsbaren en zorg behoevendenden wordt bevorderd.

Ten behoeve van het autoverkeer heeft Rosmalens Belang verhoogde aandacht voor een adequate ontsluiting van wijken. Specifiek kijken wij naar de mogelijkheden van een oostelijke ontsluiting tussen snelwegen A2 en A59 ten behoeve van Empel, De Groote Wielen, Kruisstraat Nuland en Vinkel. Ook hiervoor geldt dat we kijken naar de balans tussen adequate ontsluiting en veiligheid en leefbaarheid in de wijken. De verbindingswegen moeten dus voldoende capaciteit bieden om het verkeersaanbod goed te kunnen verwerken, en er minimaal verkeer komt op de kleinere wegen in de wijk. Wij opteren voor de aanleg van een transferium aan de oostzijde van de A2 om de binnenstad, en mogelijk ook het Jeroen Bosch Ziekenhuis per openbaar vervoer te kunnen bereiken.

Vanzelfsprekend vinden wij dat de kwaliteit van het wegennetwerk en onderhoud voldoende op niveau dient te zijn. Hierbij respecteren wij de bestaande normering die onze gemeente 's-Hertogenbosch hanteert.

Daar waar een nieuwe infrastructuur wordt aangelegd, wil Rosmalens Belang dat wijkraden een actieve rol krijgen in de ontwerpfase. Zij kennen immers de dagelijkse praktijk als geen ander. Na oplevering van de infrastructuur vindt er een periodieke toetsing plaats of deze ook feitelijk voorziet in de gewenste oplossing. Als dit onvoldoende het geval is, heeft onze gemeente vanuit de ontwerpfase ruimte ingecalculeerd om veranderingen aan te brengen.

Prioriteiten:

- Verdere uitbouw van veilige fietsverbindingen in de buurten, wijken en dorpen en onderling, met name richting Nuland en Vinkel
- Ontsluitingswegen van dorpen realiseren, dan wel optimaliseren
- Openbaar vervoersverbindingen realiseren voor álle buurten, wijken en dorpen, in welke vorm dan ook;
- OV-faciliteiten creëren voor kwetsbaren, zorgbehoevenden en ouderen die aangewezen zijn op het Openbaar Vervoer;
- Faciliteiten creëren voor mantelzorgers in de uitoefening van hun zorgtaak door middel van gratis OV kaarten, parkeerfaciliteiten etc.
- Nadrukkelijker betrekken van Bestuursraden, Dorpsraden en Wijkraden bij infrastructurele werkzaamheden, in de voorbereiding én uitvoering
- Een transferium realiseren aan de oostzijde van de A2 met een mogelijke doorkoppeling van busvervoer naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis

10. Milieu en Duurzaamheid

Onze huidige woonomgeving dragen wij straks over aan onze kinderen en kleinkinderen. Ook vandaag willen wij met zijn allen genieten van een prettige en schone leefomgeving.

Bij de uitvoering van beleid streven wij dan ook naar een klimaatneutrale oplossing. Hierbij hoort ook dat onze gemeente burgers faciliteert in het nemen van duurzame maatregelen, bijvoorbeeld wanneer zij investeren in betere isolatie van hun woning.

Wij zien ook graag dat onze gemeente particuliere initiatieven ondersteunt die een significante en aantoonbare verbetering realiseren in de verduurzaming van de stad. Wij nodigen particulieren van harte uit om de vergroening vorm te geven via samenwerking met gemeente, onze onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.

In de komende jaren zal het Kanaalpark worden ontwikkeld als 'groene long' naast het Maximaalkanaal. Wij vinden dat plaatsing van windturbines doorlopend moet worden getoetst aan bewezen effectiviteit, moet passen in het landschap en de lokale fauna, en gedragen moet worden door bewoners in de directe omgeving. Nadrukkelijk moet in de afweging ook worden gekeken naar de toepasbaarheid van nieuwe en alternatieve ontwikkelingen ten aanzien van energiewinning die wellicht minder afbreuk doen aan de omgeving.

We hebben als inwoners van onze gemeente een gezamenlijke plicht om onze openbare ruimten schoon te houden. Wij vragen aan inwoners om zoveel mogelijk afval te beperken, en het afval dat overblijft, te scheiden. Het afvalstoffenbeleid van onze gemeente is hierop afgestemd doordat zij servicegericht en kost efficiënt te werk gaat. De komende jaren worden de afvalheffingen niet verhoogd, liefst verlaagd indien dit mogelijk is.

Het bestaande Milieustation in de Kruisstraat zal worden gehandhaafd tot een definitieve vestiging aan de Oostzijde van de A2 is gerealiseerd.

De openbare ruimte is vaak beeldbepalend voor de uitstraling van een buurt, wijk of dorp. Onderhoud daarvan is een vereiste om de leefbaarheid in de woonomgeving op peil te houden danwel te verbeteren. De inzet daartoe kan ook via onze gemeente tot stand komen. Bijvoorbeeld door in overleg met het UWV de mogelijkheid te bieden aan werkloze inwoners om de groenvoorziening in hun leefomgeving te beheren. Bovendien is het op deze wijze niet nodig om, zoals nu, (buitenlandse) bedrijven deze werkzaamheden te laten vervullen.

Bomen vormen een cruciale schakel in het groenbeleid van onze gemeente. Conservering van met name het monumentale bestand is daarom een eerste vereiste. En dat betekent dat in planvorming primair uitgegaan moet worden van inpassing in de nieuwe omgeving. Het Bomenbeleidsplan dat we een aantal jaren geleden hebben vastgesteld moet ook actief in de planvorming een rol gaan spelen.

De laatste jaren is er een maatschappelijke discussie op gang gekomen over het gebruik van vuurwerk. Niet alleen tijdens de jaarwisseling, maar ook bij evenementen. Rosmalens Belang vindt dat het afsteken van vuurwerk moet worden beperkt om overlast voor mens en dier te voorkomen. Dat betekent dat onze gemeente, in overleg met de wijk-, bestuurs- of dorpsraden, het afsteken van vuurwerk in de openbare ruimte gaat beperken tot aangewezen plaatsen, danwel het afsteken op bepaalde plaatsen gaat verbieden.

Prioriteiten:

- Verdere initiatieven ontplooiën tot verduurzaming van onze gemeente in alle facetten;
- Handhaving Milieustation Kruisstraat tot definitieve vestiging aan oostzijde A2 is gerealiseerd;
- Verbetering van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte, onder andere door mogelijke inzet van werkloze inwoners in samenspraak met het UWV;
- Bij planvorming het bestaande bomenbestand vanaf de start meenemen;
- Beperking vuurwerk tot aangewezen/toegestane plaatsen.

11. Algemeen bestuur

Rosmalens Belang participeert vanaf 1996, met uitzondering van één periode, onafgebroken in het Bestuur van onze gemeente, en is bereid die verantwoordelijkheid te continueren.

Rosmalens Belang staat open voor vernieuwende manieren om te komen tot verbetering van beeld- en meningsvorming zowel bij de inwoners als bij onze gemeentelijke organisatie. Het is voor de sociale samenhang van belang dat zo veel mogelijk inwoners meepraten en zich betrokken voelen bij gemeentelijke plannen voor hun buurt-, wijk- of dorp. Daarom gaan we voor verdere uitbouw van burgerparticipatie.

In een dienstverlenende organisatie zoals onze gemeente zijn de medewerkers een heel belangrijke schakel om de bestuurlijke beleidsdoelen voor onze gemeente en bedrijven tot zichtbare resultaten te brengen. De aan verandering onderhevige politieke en maatschappelijke omgeving vraagt van organisatie en medewerkers dat zij (proactief) in kunnen spelen op de belangen van de inwoners en kunnen meebewegen. Het blijven investeren in organisatie en medewerkers is noodzakelijk voor goed gekwalificeerde en betrokken medewerkers. Een in omvang en samenstelling daadkrachtig, flexibel, integer, klantgericht en transparant ambtenarenapparaat is daarbij hét uitgangspunt.

Aandacht voor de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen het ambtenarenapparaat is een continu proces. Enerzijds ten behoeve van de ontwikkeling van de organisatie en anderzijds omdat de eisen vanuit externen (dienstverlening aan burgers, instellingen, bedrijven en de rijksoverheid) steeds hoger worden.

Van een ambtelijke organisatie mag niet alleen verwacht worden dat ze voldoet aan bovenstaande kwalificaties. Maar ook de cultuur binnen de organisatie dient optimaal te zijn, evenals de communicatie richting de inwoners.

Onze gemeente stimuleert en ondersteunt Burgerinitiatieven en betreft inwoners van alle generaties bij hun buurt, wijk of dorp.

Prioriteiten:

- Optimalisatie van bereikbaarheid en dienstverlening van onze gemeente diensten in alle facetten: inhoudelijk, fysiek, communicatief;
- Bevorderen invloed van burgers op het beleid door activering Burgerparticipatie. Daarnaast gericht overleg met Bestuurs-, Dorps- en Wijkraden over zaken die hun leefomgeving direct aangaan;
- Doorlopend toetsen van de omvang van de ambtelijke organisatie aan de behoefte;
- Zorgen dat de cultuur binnen de ambtelijke organisatie geoptimaliseerd wordt;